

Oost-Vlaams project 'Gestroomlijnd Landschap'

Het behouden van biodiversiteit en het verminderen van overstromingsrisico's zijn actuele uitdagingen. Ze gaan hand in hand in het project Gestroomlijnd Landschap.

De natuur in Vlaanderen is zeer versnipperd. Daardoor zien vele dieren en plantensoorten hun leefgebied drastisch verkleinen. Gestroomlijnd Landschap herstelt de verbinding tussen die versnipperde stukjes natuur, door een fijnmazig netwerk van waterlopen, waterrijke gebieden, bomenrijen, dreven en houtkanten uit te bouwen. Waterlopen die belangrijke natuur- en bosgebieden met elkaar verbinden, zijn daarvoor essentieel.

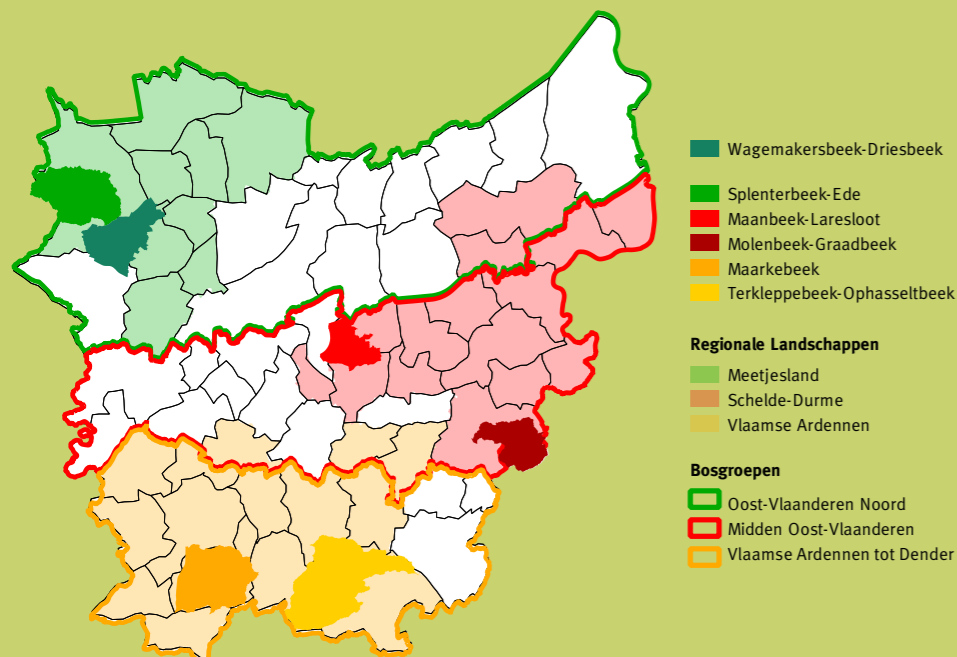
Met het project dragen we ook een steentje bij aan het meer klimaatbestendig maken van het landschap. Het risico op overstromingen, dat vergroot door de klimaatverandering, verkleint door de slimme inplanting van overstromingsgebieden. Op die manier past Gestroomlijnd Landschap in de ambitie van de Provincie om tegen 2050 klimaatgezond te zijn.

De waterlopen vormen de verbinding, maar ook het landschap errond krijgt de nodige aandacht. Door aspecten als verkeersveiligheid, landbouw, erfgoed, zachte recreatie en educatie op te nemen ontstaat een krachtig totaalpakket.

Zowel het versterken van natuurverbindingen als het beheer van de waterlopen zijn kerntaken van de provincies. De Provincie Oost-Vlaanderen kiest voor samenwerking met alle betrokkenen: eigenaars, grondgebruikers, verenigingen, Regionale Landschappen en Bosgroepen en diverse overheden. Waar we het beheer zelf in handen hebben, werken we eigen, gerichte maatregelen uit.

Natuur heeft tijd nodig om te groeien. In de komende jaren zullen de resultaten van het project steeds zichtbaarder worden. Jonge aanplantingen, een natuurlijke meandering van de beek of een levendige poel brengen biodiversiteit dichterbij.

Dit zijn de huidige projectgebieden: Splenterbeek-Ede (Meetjesland, Maldegem – Knesselare), Maarkebeek (Vlaamse Ardennen, Maarkedal en omgeving), Maanbeek-Lareslout (Schelde-Durme, Laarne – Wetteren – Destelbergen), Molenbeek-Graadbeek (Schelde-Durme, Aalst – Affligem – Asse), Wagemakersbeek-Driesbeek (Meetjesland, Knesselare – Zomergem – Eeklo – Maldegem – Aalter) en Terkleppebeek-Ophasseltbeek (Vlaamse Ardennen, Lierde – Geraardsbergen – Brakel – Zottegem – Herzele – Ninove).

V.L. Peter Herflog, gedeputeerde, p.a., Gouvernementsstraat 1, 9000 Gent

Foto: Driesbeek

Gestroomlijnd Landschap

Wagemakersbeek Driesbeek

De valleien van de Driesbeek en de Wagemakersbeek vormen de natuurlijke verbinding tussen het Drongengoed, het Keigatbos en Het Leen. Het project Gestroomlijnd Landschap wil deze verbinding versterken, een betere waterhuishouding realiseren en de waterlopen in het landschap herwaarderen.

Contact

Maja Verbeeck · maja.verbeeck@oost-vlaanderen.be · 09 267 78 37
www.oost-vlaanderen.be/gestroomlijndlandschap

In dit gebied werkt provincie Oost-Vlaanderen samen met de gemeenten Knesselare, Zomergem, Maldegem en Aalter, stad Eeklo, watering de Wagemakersstroom, Regionaal Landschap Meetjesland, Bosgroep Oost-Vlaanderen Noord, de Vlaamse Landmaatschappij en het Agentschap voor Natuur en Bos.

Verbindende kracht van water

De Driesbeek en de Wagemakersbeek ontspringen aan de zuidkant van het Drongengoed. Op verschillende plaatsen, vooral bij de bovenloop van de Driesbeek, vind je nog de natuurlijke oevers en meanderende loop. Dergelijke gevarieerde beekstructuur vormt samen met een goede waterkwaliteit de basis voor een levendig ecosysteem in en rond de beekvallei. Wriemelend onderwaterleven biedt vispopulaties de kans om zich te vestigen en voort te planten. Daarvan profiteren dan weer andere soorten, zoals bijvoorbeeld de Ijsvogel, die heldere, visrijke beken verkijst met natuurlijke oevers om z'n nestgang te graven. Het verder verbeteren van de waterkwaliteit en het wegwerken van kleine en grote hindernissen voor de vismigratie verdienen dus onze aandacht. Door Zwarte els en wilg aan te planten langs de beek, versterken we de natuurlijke verbinding tussen het bos van het Drongengoed en Het Leen.

Bij hevige neerslag zorgden de Wagemakersbeek en de Driesbeek al voor lokale wateroverlast. Waterberging en vertraagde afvoer aan de bovenloop van de beek, vanaf het militair vliegveld en bosgebied, kunnen hieraan verhelpen. De Provincie, de watering de Wagemakersstroom en de gemeenten werken oplossingen uit in overleg met de terreinbeheerders. Bij de inrichting van natuurlijke overstromingszones letten we erop dat waterbeheer en natuurontwikkeling hand in hand gaan. Ook het herstellen van typerende grachtenstelsels kan bijdragen aan waterberging. Kleine stuwtjes zorgen dan voor vertraagde waterafvoer.

Hevige neerslag en veranderlijke debieten zijn de oorzaak van oeverafkalving aan de Driesbeek. Bij herstellingen van de oever streven we ernaar de helling minder steil te maken. Dit geeft een duurzamere stabiliteit die nauwer aanleunt bij de natuurlijke loop van de beek. Op een gemeentelijk perceel aan de Vrekemstraat realiseren we een eerste stuk flauw hellende oever als voorbeeld.

Stapstenen voor de natuur

Langs de waterlopen vinden we boskernen, graslanden en waterrijke gebieden. Allerlei plant- en diersoorten maken hiervan dankbaar gebruik als stapstenen om zich veilig te verplaatsen tussen de grotere leefgebieden.

Zo verhogen ze de biodiversiteit. De grotere boskernen van Drongengoed en Het Leen staan met elkaar in verbinding via stapstenen als het Koningsbos, het Keigatbos en het Kattenbos-Zegbroek.

Diverse partners helpen deze natuurlijke en landschappelijke structuur te versterken. De Bosgroep Oost-Vlaanderen Noord stimuleert duurzaam bosbeheer bij boseigenaars en biedt ondersteuning bij bosadministratie en beheerwerkzaamheden. Landbouwers kunnen met de Vlaamse Landmaatschappij een beheerovereenkomst sluiten voor agrarisch natuurbeheer. Regionaal Landschap Meetjesland staat in voor het stimuleren van de aanleg van kleine landschapselementen die dit verbindend netwerk versterken. De Provincie, de Bosgroep en het Regionaal Landschap besteden ook veel aandacht aan de verbetering van het leefgebied van diersoorten zoals de vinpootsalamander (bospoelen) en de kleine ijsvogelvlieder (houtkanten en bosranden met wilde kamperfoelie).

Kleine landschapselementen maken het groots

Regionaal Landschap Meetjesland stimuleert de (her)aanleg van onder andere poelen, hoogstamboomgaarden, drevén, (knot)bomenrijen en houtkanten. Op landbouwbedrijven kan een landschapsbedrijfsplan voor een mooiere inpassing in het landschap zorgen. Zowel op en rond het erf als op bedrijfspercelen zijn er mogelijkheden. De Provincie zorgt voor het plan en biedt ondersteuning bij de uitvoering. Allemaal samen dragen deze kleine elementen bij aan het unieke karakter van het valleigebied.

Beleef het landschap te voet

Veilig wandelen van het ene natuur- of bosgebied naar het andere, of van het ene dorp naar het andere is fijn. Beperkte ingrepen kunnen maken dat de troeven van het gebied nog beter uitgespeeld worden. Denk bijvoorbeeld aan het vervolledigen van wandellussen of de weloverwogen inrichting van rust- en informatiepunten. De gemeentelijke trage wegenplannen vormen het uitgangspunt.

Gestroomlijnd Landschap

Samen werken aan een duurzame omgeving

Legende

- grens projectgebied
- onbevaarbare waterloop 2de categorie
- onbevaarbare waterloop 3de categorie
- aanwezige boskernen

